

Bilanț în urma deplasării în județul Sibiu perioda 5-9 iulie 2010

Participanți:

René Collin : Prim secretar adjunct și membru al biroului Camerei de Agricultură
 Jean Cézard : Director al Direcției Departamentale a Teritoriilor și a Mării din Ille-et-Vilaine
 Marc Belhomme : Triballat – Responsabil de relația cu agricultorii
 Catherine Dupont : Director adjunct al Camerei de Agricultură din Ille-et-Vilaine și
 Coordonatoare regională în cooperare internațională

1/ Program

Ziua	Locul	Tema	Persoane de Contact	Observații
6 iulie				
Ora 10:00	Prefectura Sibiu	Primire oficială de către Prefect, Domnul Constantin Trihenea	DI. Constantin Trihenea constantin.trihenea@prefecturasibiu.ro +40 722 228 419	
10 :00 – 13 :00		Prezentarea structurilor franceze (misiuni, organizare, beneficiari) Concertarea actorilor la nivel județean Consecințe ale Legii camerelor agricole în România Parteneriatul strategic Franța – România	Dorin Rusu 0745 275 392	Intervenții : Gilles Datchary Jean Cezard René Collin Marc Belhomme Catherine Dupont
16:30 – 18:30	Nemșa	Filiera capre - Triballat – Heifer – Fraternitatea Întâlnire cu participanții la seminarul din mai 2009 de la Șeica Mare	Emil Lupeanu 0748 110 992 Iulius Comiza	
7 iulie				
9 :30	Primăria din Păuca	Primire oficială de către Primar, Domnul Nicolae Dancu		
10 :00 – 12 :00	Sala de festivități	Filieri de producție, piețe, produse bio Circuit scurt, rețele tip Bienvenue à la ferme OMG și produse tradiționale Camere agricole,	Nicolae Dancu Primar al comunei Păuca Ionuț Boabeș - Agricultor	
15:00 – 17:00	Vizită la fermă	Exploatarea lui Ionuț Boabeș și a lui Alfred ...		Propuneri locale
8 iulie				
9 :30	Primăria din Avrig	Primire oficială de către Primar, Domnul Arnold Klingeis		
10 :00 – 12 :30	Biblioteca din Avrig	Filieri de producție, piețe, produse bio Circuit scurt, rețele tip Bienvenue à la ferme OMG și produse tradiționale Camere agricole	Maria Grancea (bibliotecar) 0748 120 970 bibavrig@yahoo.com Marius Badea – Președinte al GAL-ului Florina Peci-Floritanu – Vicepreședinte al GAL-ului Florina-peciuflorianu@yahoo.com	
15.00 – 17.00	Vizită la fermă	Vizită a loturilor de miscantus		Propuneri ale GAL ȚO

2/ Contextul românesc :

Statul român a decis să reducă cu 25% salariul funcționarilor și numărul acestora. De exemplu, Direcția de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Județului Sibiu condusă de domnul Budrală Gheorghe tocmai și-a redus personalul de la 75 la 25 de persoane. Consiliul Județean trebuie să reducă 170 de posturi din 450.

Proiectul de lege privind crearea Camerelor Agricole aprobat de Parlament în 11 mai 2010 (a se vedea întâlnirea pe care Domnul Joseph Ménard și Doamna Catherine Dupont au avut-o cu Președintele Comisiei Agricultură a Parlamentului României, cu Pierre Schwartz și Gilles Datchary la Ambasada Franței în aceeași zi) ar trebui să fie votat la întoarcerea din vacanță a parlamentarilor în septembrie 2010. Acest text menționează că un comitet de inițiativă ad hoc are 120 de zile pentru a organiza alegerile și a constitui adunările de aleși ale Camerelor agricole. Nici o informație nu face referire în acest proiect al Administrației, la agricultori, nici din partea serviciilor Statului, nici din partea celor din actuala Cameră agricolă (compusă din serviciile foste OJCA, adică aproximativ 20 de tehnicieni din județul Sibiu, condusă în prezent de doamna Ștefănuță).

Observații /întrebări ale delegației franceze privitor la proiectul de lege :

- Rolurile Camerelor : ambiguu între partea de reglementare, formularea de avize și posibilitatea de a opera ca societăți comerciale,
- Finanțarea camerelor : pare fragilă și depinde de politicile guvernamentale (subvenție a Statului în primii 2 ani), apoi s-ar compune din cotizațiile voluntare ale agricultorilor. Se menționează de asemenea că ar putea beneficia de sponsorizări. Aceasta în legătură cu posibilitatea acestora de a acționa ca societăți comerciale, lăsând să se înțeleagă că firme internaționale ar putea colabora cu Camerele Agricole pentru a-și dezvolta propria strategie de marketing în România (de exemplu în producțiile vegetale : semințe, intrări, elaborarea proiectului tehnic la cheie). Ele ar putea de asemenea să aibă în vedere punerea pe piață a produselor agricole.

De menționat că domnul Adrian Rădulescu, secretar de stat, dorea înființarea unei taxe după modelul francez, dar Parlamentul nu a aprobat-o.

- Nivel obligatoriu al studiilor : diplomă de Bacalaureat sau de Facultate pentru a fi ales sau membru.
- Rolul Președintelui : există riscul de a confunda rolul politic cu cel de gestiune/management al unei întreprinderi. Președintele ar fi atunci salariat al întreprinderii și ar conduce echipa tehnică.
- Structură foarte piramidală cu un nivel zonal, județean, regional și național, fiecare nivel controlându-l pe cel de mai jos.

3/ Bilanțul reuniunilor și al vizitelor :

Întâlnire la Prefectura Sibiu : au fost prezente 25 de persoane din care serviciul DADR, Camera Agricolă, Consiliul Județean, responsabili ai GAL-urilor, agricultori, agricultori responsabili de asociații. Prezentarea funcționării Camerei Agricole din Ille et Vilaine, a viziunii și a interesului pe care îl Statul față de Camerele agricole în Franța (DDTM). Discuție privind clasificarea structurilor agroturistice. Lipsa de informare privind proiectul de lege, difuzat doar de Asociația Ille et Vilaine-Sibiu, administrația neputând face aceasta atâta timp cât textul nu este oficial.

La finalul întâlnirii, delegația franceză i-a îndemnat pe participanți să înceapă să pregătească de pe acum alegerile. De menționat că majoritatea asociațiilor de agricultori existente au un rol de administrare a pășunilor comunale și a ajutoarelor financiare europene.

Întâlnire la Nemșa : organizarea : Iulius Comiza (Vicepreședinte al asociației Fraternitatea) și Emil Lupeanu, 25 de persoane prezente. Întâlnire cu 3 persoane de la Heifer care au acordat o finanțare pentru achiziția de capre pentru 17 familii. 20 de producători Triballat cotizează la Heifer pentru acest proiect.

De la ultimele noastre întâlniri, Caprimed a facilitat prezența membrilor săi în timpul unui festival al brânzei la Mediaș pentru a-și comercializa produsele din brânză de capră. Datorită succesului pe care l-au avut, producătorii sunt motivați să continue producerea de brânză și organizarea colectivă a comercializării.

Marc Belhomme este dispus să primească unul sau doi agricultori sau un salariat producător de brânză pentru a cunoaște tehnicile de fabricare și chiar să propună producătorilor săi să susțină direct un proiect al acestor asociații locale, fără a mai implica Heifer.

Pe parcursul schimburilor am descoperit cu satisfacție că interlocutorii noștri Emil, Valer, Iulius sunt pe cale să pregătească listele de candidatură și strategia de pregătire a alegerilor Camerelor agricole. Am luat o gustare pe câmp, în apropiere de « stâna » de capre din Nemșa, împreună cu 20 de participanți locali, prezența noastră acolo fiind și o ocazie de întâlnire pentru partenerii noștri români.

2 colectori de lapte de capră : un grec și un alt străin achiziționează laptele de capră la 0.20 €/litru, adică de 3 ori mai puțin decât o face Triballat în Franța : 0.65 €/litru pentru laptele de capră convențional, în vreme ce Danone-România cumpără cu 0,25 / 0,28 €/litru laptele de vacă românesc, preț foarte apropiat de prețul de vânzare a laptelui de vacă din Franța. Producătorii români și consultantul lor își dau astfel seama că este mai convenabil să-și proceseze laptele propriu.

La Păuca : pregătirea primirii noastre s-a făcut de către echipa primăriei și de agricultori.

25 de persoane au fost prezente din care 10 -12 de agricultori. Prezentarea Camerei Agricole din Ille-et-Vilaine, a relațiilor pe care Statul le are cu Camera Agricolă, ilustrate cu exemple cum ar fi cel al negocierii terenurilor în cazul punerii în funcțiune a căii ferate (LGV), încurajarea depunerii online a declarațiilor PAC, încurajarea agricultorilor de a se situa în centrul proiectelor care îi vizează, explicarea diferitelor roluri : sindicate, Cameră, Direcție județeană ... Agricultorii sunt foarte motivați să se întâlnească din nou după această întâlnire. Au parte de sprijinul primarului din Păuca.

Vizita unei exploatații de porci și de vaci cu lapte (700 de porci + 20 de vaci), a lui Ionuț Boabeș.

Prețul de vânzare la porc : 1 €-1,25€ /Kg, adică 130 €/porc), deci un preț pe venit de aproximativ 100€/porc.

Culturile în această parte a județului se găsesc în zonele înalte, spre deosebire de ceea ce am văzut la Șeica Mare în mai 2009 (în timpul seminarului de lectură a peisajului). Vizita exploatației lui Alfred, agricultor elevetian instalat în producție vegetală și de porcine (pentru fătare, cu puține îngrășaminte) de 10 ani. Face prestare de servicii pentru lucrări agricole. Achiziție de teren de la 40 ha la 500 €/ha.

La Avrig : pregătirea primirii noastre s-a făcut de către responsabilii GAL-ului, Marius Badea- președinte și Maria Grancea, vicepreședinte. Primire tradițională. Prezentarea de către primarul Arnold Klingeis, a proiectului său de centrală energetică, pentru perioada 2020-2030, bazat pe o producție de biogaz, o centrală hidroelectrică, și producția de plante vegetale energetice (porumb și miscantus, 1 000 - 5 000 ha în proiect)

De menționat că agricultorii (200 de persoane) au boicotat întâlnirea care urma să aibă loc, în semn de protest față de proiectul primarului, care intenționează să dezvolte infrastructura necesară și producția pe terenuri pe care agricultorii le consideră cele mai potrivite pentru pășunat.

Prezentarea analizei teritoriului a fost realizată de vicepreședinta GAL-ului, d-na bibliotecar Maria Grancea.

Discuția care a arătat interesul deosebit al responsabililor GAL-ului și a doamnei primar din Racovița de a invita investitori în zona lor pentru a avea posibilitatea de a-și comercializa produsele : cartofi, oi,... Întrebarea care li s-a pus a fost : trebuie mai întâi să produci și apoi să găsești o piață sau să identifici mai întâi piețele pe care poți fi competitiv ? (de exemplu : cartofii se produc de 2 ori mai ieftin în Polonia decât în România). Noi i-am îndemnat să-și aprofundeze analiza cu cifre privitoare la cantitățile produse, costurile de producție, să identifice nevoile agricultorilor, dorințele lor și, plecând de la piețe (cifre care trebuie obținute de la Camera agricolă și de la DADR) să-și conceapă proiectele și abia apoi să caute parteneri și, eventual, investitori. Riscul pentru ei ar consta în faptul că alții sunt cei care concep proiectele și deci în avantajul acestora.

Participanții, având toți diferite funcții în cadrul GAL-ului s-au arătat interesați de crearea de parteneriate cu structuri (organizații de tip asociativ sau societăți comerciale) pentru a colabora în cadrul filierelor sau pentru a putea cumpăra material genetic de calitate pentru miei pentru a putea avea acces la piață.

În ceea ce privește metodele de lucru, li s-a recomandat să utilizeze în întâlnirile cu agricultorii tehnicile de animare pentru că doar în acest mod vor putea ajunge la acele proiecte **concrete**, adică acelea care rezultă direct din preocupările reale ale agricultorilor. Capacitatea de reflecție a grupurilor de lucru trebuie utilizată în beneficiul agricultorilor. Ar fi indicat să se creeze 3-4 grupuri a câte 15 agricultori, în mai multe comune, astfel încât să acopere tot teritoriul GAL.

Pentru ca aceste proiecte să devină realizabile, scopul lor trebuie să fie orientat către îmbunătățirea vieții familiei, chiar dacă aceasta înseamnă îmbunătățirea exploatației. Trebuie deci pe lângă de la nevoile agricultorilor, identificarea resurselor, pentru a se ajunge la rezultate. Trebuie să-ți pui mereu întrebarea : ce este interesant pentru agricultori?

S-a menționat de asemenea că zona terenurilor nearabile a teritoriului face parte din situl Natura 2000. Dar acest subiect ar trebui aprofundat deoarece nu se cunosc nici constrângerile și nici avantajele de a face parte dintr-un astfel de program.

Pe lângă agricultură, o altă axă de dezvoltare a teritoriului pe care se mizează este cea a turismului, mai degrabă agro-turismul, adică crearea unui sistem de primire în familie.

4/ Sinteză finală globală după aceste întâlniri

Punctele tari

- O bună participare a organismelor de la nivel județean DADR, CA, CJS : 6-8 persoane au fost prezente la toate întâlnirile de pe teren. O participare în creștere față de misiunile precedente.
- Agricultorii se organizează, dau impresia unor asociații vii care nu au ca unic scop administrarea pășunilor și subvențiile europene, ci au și o importantă dorință de a face și altceva.
- Rețeaua APIVS se constituie progresiv, se va crea o bază de date cu persoane de contact cu scopul de a capitaliza activitatea de mobilizare pe care o duc de câțiva ani. Membrii acestei rețele au luat inițiativa organizării întâlnirilor noastre.
- O reală efervescentă în construirea de GAL-uri, în mai multe teritorii
- Interes pentru « o altă perspectivă » pe care o aduc francezii
- Încredere reciprocă între românii pe care i-am întâlnit și interlocutorii lor din Ille et Vilaine - Camera de agricultură și partenerii ei implicați în cooperarea cu Județul Sibiu
- Agricultorii se exprimă cu mai multa ușurință în fața administrației românești
- Exista o continuitate a acțiunilor
- Exista voință și interes din partea Consiliului Județean Sibiu pentru cooperarea agricolă și rurală (exprimată și la întâlnirea cu vicepreședintele Constantin Șovăială)

Punctele slabe

- Context foarte dificil în România, risc de schimbare a interlocutorilor romani dupa ce s-au stabilit relații de încredere
- Primirea delegatiei franceze a fost organizata cu puțin timp înainte de intalnirile propriu-zise.
- Percepția generala asupra partenerilor francezi este aceea de potențiali investitori
- Lipsa proiectelor structurante pe filiera agricolă, în timp ce unii primari ne prezintă o anume capacitate de management a proiectelor locale: de ex. proiectul pistei de ski cu zapadă artificială și cu foarte puțină infrastructură la Jina, proiectul de independență energetică în 10 –20 de ani la Avrig, primărie cu o capacitate de primire impresionantă la Păuca. Toate aceste proiecte sunt concepute cu participare foarte importantă din partea Uniunii Europene (60 à 80 %).

Impresii, comentarii și reflecții complementare din partea lui Marc Belhomme, TRIBALLAT

- Am întâlnit actori ai sectorului agricol motivați să producă, rămâne însă să cuantificăm acest potențial. Dar capacitățile lor financiare pentru investiții sunt limitate. Lipsa procesatorilor « investitori » a aparut în discuții de mai multe ori.
- Vizita pe care am făcut-o în 2 supermarketuri ne-a arătat că există totuși procesatori români. Gamele produse de ei acoperă totalitatea produselor lactate (lapte lichid, produse proaspete, brânzeturi). Sunt deci în situația de a rivaliza cu marile grupuri internaționale, asta mai mult în ceea ce privește atractivitatea produselor (marketing...) decât la nivelul prețurilor care sunt aproape de cele practicate în Franța... Această constatare ne-a făcut să ne gândim că există și alte rețele de comercializare (vânzare directă, piețe...) și este important să le identificăm și să le cunoaștem dimensiunea.
- Ar fi de asemenea binevenită o mai buna cunoaștere a filierei de lactate din România : 1 - Dacă există astfel de regiuni și care sunt acestea; 2 - Identificarea instrumentelor de procesare și a procesatorilor : români sau străini; 3 - Capacitatea și localizarea procesatorilor pe activitate (lapte lichid, brânzeturi proaspete), lapte procesat de : vacă, capră, oaie.
- Aceasta ne-ar permite să aducem unele răspunsuri mai precise interlocutorilor noștri, privind posibilitățile de colectare, demersurile și avantajele pe care să le prezinte în fața unui potențial colector.
- În ceea ce privește dezvoltarea producției de lapte, se pot imagina trei posibilități :

Prima se refera la exploatațiile de mărime medie spre mare sau de dezvoltare a unei agriculturi familiale, dar care are interesul să-și mărească productivitatea cu un volum produs de 350 000 - 400 000 de litri pe an. Acest lapte ar fi destinat procesatorilor de lapte români sau străini pentru care prețul de achiziție ar fi conectat la cel din Euroai. Ar fi necesara bineînțeles demarcarea unei zone de colectare care s-ar baza cu siguranță pe colectori existenți. Este necesară căutarea de parteneri de încredere și implicați în această filieră, ideea de zona de colectare este structurantă și sigură. Această varianta ne duce către o schemă cunoscută în celelalte țări europene.

O a doua posibilitate pentru exploatațiile de mărime medie este de a-și păstra respectul pentru mediu care s-a menționat de mai multe ori. Se poate valoriza acest capital (cu pastrarea practicilor traditionale ?) in corelatie cu caietul de sarcini pentru agricultura biologică, inclusiv în zonele de colectare a laptelui convențional. În acest caz se păstrează avantajul agriculturii biologice, costurile de producție se diminuează, colectarea se asigură convențional și se răspunde astfel temporar sau parțial unei cereri de lapte bio mai bine valorizat. Zonele Natura 2000 sunt suprafețe desemnate ca atare. Sunt posibile aici piețe de export de lapte în vrac. Pentru laptele bio de vacă viitorul nu poate fi sigur, dar pentru laptele de capră ar putea exista mai multe oportunități. Sa ne gândim și la arboricultură ?...

A treia posibilitate, pentru zonele ocolite de colectori (exploatații prea mici, accesibilitate, distanța mare față de centrul de procesare...), ar fi să se organizeze o procesare pentru același sortiment de brânză prin ateliere la ferme. Investiția de început rămâne modestă. Aici este nevoie doar de regrouparea ofertei comerciale și de a ieși pe piețele orașelor mari, în magazine... Acest proiect poate fi unul integrator, dar pentru aceasta este nevoie de unul sau de mai multe elemente catalizatoare « puternice ».

Continuare :

- APIVS : crearea bazei de date cu persoanele de contact cu scopul difuzării informațiilor, recunoscându-se astfel importanța asociației
- Reorganizarea unui seminar de lectură a peisajului ca cel de la Șeica Mare la Păuca, de exemplu după crearea Camerei agricole și cu un public diversificat.
- Facilitarea unor stagii pentru agricultori sau salariați producători de brânzeturi care doresc să-și amelioreze competențele de fabricare a brânzei de capră sau altele (de ex. : membri ai Caprimed) care să vina la Triballat;
- Facilitarea vizitarii unor întreprinderi pentru crescători din zona Avrig, menținerea relațiilor cu Triballat
- Continuarea organizării pentru pregătirea alegerilor pentru Camera agricolă
- Continuarea relațiilor partenerilor din județul Sibiu cu serviciile Ambasadei Franței prin consilierul pe arboricultură de la București.